

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Screening av patienter för multiresistenta bakterier, Mikrobiologisk

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)

[Bakgrund](#)

[Kriterier för provtagning av MRB](#)

[Provtagningsanvisning](#)

[Placering i väntan på provsvar](#)

[Förväntade tider för provsvar](#)

[Vid positivt svar](#)

[Tillfälligt utökad patientscreening gäller enligt följande:](#)

[Uppdaterat från föregående version](#)

För att underlätta för läsaren, benämns vård- och omsorgstagare, brukare och kund som patient.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att identifiera patienter som har ökad risk för bärarskap av multiresistenta bakterier (MRB) samt screena patienterna genom provtagning. Det är av vikt att upptäcka bärarskap/infektion för att kunna ge adekvat antibiotikabehandling och förhindra spridning av MRB i vård och omsorg.

Bakgrund

MRB är bakterier som blivit motståndskraftiga mot många antibiotika. De blir alltmer förekommande och om de orsakar infektioner kan de vara svåra att behandla. Bärarskap betyder att patienten enbart är koloniserad utan att ha symtom och/eller infektion vid screeningen.

För att upptäcka MRB ska patient som uppfyller [Kriterier för provtagning av MRB](#) screenas mikrobiologiskt för:

- MRSA, *Meticillinresistent Staphylococcus aureus*
- VRE, *Vankomycinresistent enterokocker*
- ESBL, *Extended spektrum betalaktamaser*
- ESBL-CARBA, *Karbapenemasproducerande ESBL*

Patienter som har vårdats på en IVA-avdelning utanför Norden någon gång under de senaste sex månaderna och läggs in på IVA på Hallands sjukhus ska också screenas enligt riktlinje [Acinetobacter Baumannii och Candida auris IVA HS - Screeningrutin](#)

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Kriterier för provtagning av MRB

Provtagning utförs enligt tabell. Patienten provtas för *samtliga* MRB om inget annat specificerats nedan.

1. De patienter som de senaste 6 månaderna:	2. Samt ingår i någon av nedanstående grupper:
<ul style="list-style-type: none">• har erhållit vård och omsorg utanför Norden såsom<ul style="list-style-type: none">○ ineliggande på sjukhus eller annan vårdinrättning exempelvis sjukhem, rehab, barnhemoch/eller<ul style="list-style-type: none">○ invasiv poliklinisk behandling t.ex. hemodialys, behandling med urinkateter, kirurgi eller sårvård.• har vistats eller varit boende utanför Norden (utan att ha varit i kontakt med vård och omsorg)<ul style="list-style-type: none">○ med sammanhängande vistelse mer än 2 månader.och/eller<ul style="list-style-type: none">○ med pågående sår eller hudinfektion som uppstått i anslutning till utlandsvistelsen, oavsett vistelsens längd. Ta prov enbart för MRSA.• har/har haft nära kontakt med känd MRSA-bärare, exempelvis person i hushållet. Ta prov enbart för MRSA.• är journalmärkt som före detta positiv eller aktuell MRSA/VRE/ESBL-CARBA-positiv patient. Ta prov för aktuell smitta.• arbetar/har arbetat med djurbesättningar med konstaterad MRSA. Ta prov enbart för MRSA.• vid start i hemodialysbehandling oavsett vistats utanför Norden eller ej.<ul style="list-style-type: none">○ Hemodialyspatienter screenas för VRE och ESBL var 6:e månad	<ul style="list-style-type: none">• inför ineliggande vård på sjukhus,• vid dagkirurgi på operationsenhet eller endoskopi (undantag rektoskopi),• vid återkommande behandling, t.ex. hemodialys, rehabilitering och medicinska behandlingar inom dagsjukvård• återkommande såromläggning. Ta endast prov för MRSA• gravida kvinnor i v 11,• gravida kvinnor i v 37 om kriterier enligt kolumn 1 tillkommer efter v 11,• patient som flyttar in till särskilt boende (inklusive korttids-, växelvårds- och grupp-/LSS-boende).

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

OBS! Patienter som vårdats i region med pågående smittspridning. Ta prov för aktuellt smitta och följ text i bifogad länk [pågående smittspridning](#)

Provtagningsanvisning

All provtagning ska utföras av vårdpersonal.

- Använd E-swab med rosa kork till alla prov förutom urinprov där sterilt plaströr används. Till faecesprov kan även rör med brun kork användas. För ytterligare information och provtagningskoder se [analysförteckning](#).
- Var tydlig med fakta i anamnesrutan, t.ex. land och tidpunkt för vård samt ev. antibiotikabehandling.

Agens	Provtagningslokalisering						
	Obligatoriska				I förekommande fall		
	Insida näsvinge	Svalg	Ljumske/perineum	Rektum Faecesprov/faeces synligt på pinnen	Riskfaktorer** (ex. sår, eksem)	KAD/RIK (urinodling)	Övrigt* (t ex drän, op.sår CVK, PEG)
MRSA	•	•	•		•	•	•
ESBL				•	•	•	•
ESBL-CARBA				•	•	•	•
VRE				•	•	•	•

* Öppna inte förband enbart för provtagning, ta prov vid nästa omläggning förutsatt att inga infektionstecken är synliga.

** Ett prov för MRSA och ett prov för MRGN/VRE, dvs två rör per sår.

Placering i väntan på provsvar

Vid mikrobiologisk screening är rekommendationen att patienten i första hand vårdas på enkelrum (på särskilt boende; om möjligt, hålla sig på sitt rum) tills provsvar erhållits. I de fall det inte är möjligt är det en medicinsk bedömning, utifrån vårdhygieniska riskfaktorer, t.ex. sår katetrar diarré etc., som avgör lämplig placering och handläggning. Se också riktlinje [Utlandsvårdad patient – smittförebyggande omhändertagande](#) (gäller ej kommunal vård och omsorg).

Förväntade tider för provsvar

Tiden från det provet nått mikrobiologen till provsvar är för:

- MRSA cirka 1-2 dygn
- VRE och ESBL 2-3 dygn

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Kommuner; Region Halland

Vid positivt svar

- [MRSA 2 - Nyupptäckt MRSA-positiv patient - Vägledning och uppföljning för behandlande läkare](#)
- [ESBL-CARBA-2 – Nyupptäckt ESBL-CARBA-positiv patient – vägledning och uppföljning för behandlande läkare](#)
- [VRE- Del 2 – Nyupptäckt VRE-positiv patient – Vägledning och uppföljning för behandlande läkare](#)

Tillfälligt utökad patientscreening gäller enligt följande:

För information om utbrott och tillfälligt utökad mikrobiologisk screening, var god se länk till:

[Screening av multiresistenta bakterier och utbrott](#)

Uppdaterat från föregående version

2026-01-20 Redaktionell uppdatering

2026-01-21 Inkludering av hemodialyspatienter under kriterier för provtagning av MRB

2026-03-31 Uppdaterat hänvisning ([länk](#)) till information om utbrott och tillfälligt utökad mikrobiologisk screening